

Podróże to styl życia

#travel
& style

Cypr

rozkładana
mapa
gratis

&active

&relax

&family

&nature

&food

&culture

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Spis treści

Poznaj i doświadczył ▶ 2

Niezbędnik ▶ 8

Cypr w pigułce ▶ 14

16

Oto Cypr

Przyroda ▶ 18

Dzieje Cypru ▶ 22

Ludzie ▶ 28

Kultura i sztuka ▶ 34

Kuchnia ▶ 36

Wydarzenia ▶ 40

42

Nikozja

Historia Nikozji ▶ 46

Południowa Nikozja ▶ 48

Północna Nikozja ▶ 60

Hamam –
tradycyjna łaźnia ▶ 70

Segwayem przez Nikozję ▶ 72

Przez Zieloną Linie
w Nikozji ▶ 74

Samochodem do Tamassos
i klasztoru św. Herakleidos ▶ 76

Kup książkę

Poleć książkę

78

Republika Cypryjska

- Larnaka ▶ 82
- Jezioro Stone ▶ 92
- Hala Sultan Tekke ▶ 94
- Kiti ▶ 95
- Klasztor Stavrovouni ▶ 96
- Agia Napa ▶ 98
- Osada neolityczna Chirokitia ▶ 100
- Limassol ▶ 102
- Zamek Kolossi ▶ 110
- Kurion ▶ 112
- Amathus ▶ 116
- Lefkara ▶ 118
- Pafos ▶ 120
- Geroskipou ▶ 132
- Sanktuarium Afrodyty ▶ 134
- Klasztor św. Neofita ▶ 138
- Rejon Troodos ▶ 140

Kup książkę

Cypryjskie alkohole ▶ 152

Półwysep Akamas ▶ 154

Plaże wokół Agia Napa i Protaras ▶ 158

Aktywny wypoczynek na przylądku Greko ▶ 160

Larnaka dla dzieci ▶ 162

Wąwóz Avgas i przylądek Lara ▶ 164

Kościoty z malowidłami ▶ 166

Wędrowki po górach Troodos ▶ 171

Poleć książkę

174

Turecka Republika Cypru Północnego

Kirenia ▶ 178

Zamek św. Hilariona ▶ 186

Opactwo Bellapais ▶ 190

Zamek Buffavento ▶ 194

Güzelyurt ▶ 196

Soli ▶ 198

Famağusta ▶ 200

Salamina ▶ 210

Klasztor św. Barnaby ▶ 216

Zamek Kantara ▶ 219

Półwysep Karpas ▶ 220

Maronicy z Koruçam ▶ 226

Ostły z półwyspu Karpas ▶ 228

Najpiękniejsze plaże
północnego Cypru ▶ 230

Wyprawy do średniowiecznych
zamek ▶ 232

Muzea ikon ▶ 236

CYPR PRAKTYCZNIE ▶ 238

Informator A–Z ▶ 240

Na miejscu ▶ 246

Indeks ▶ 254

Legenda ▶ 256

Kup książkę

Poleć książkę

Jeziro Słone

Jeziro Słone jest jedną z głównych atrakcji okolic Larnaki. Wygląd akwenu zmienia się wraz z porami roku.

Zimą zbiornik wypełnia się wodą i ma powierzchnię ok. 6 km². Latem wysycha. Już za czasów Franków z jeziora pozyskiwano sól. Turcy przekazali prawa do jej wydobycia firmie angielskiej i produkcja w niektórych

latach dochodziła do 10 tys. wagonów rocznie. Współcześnie soli już się nie pozyskuje, a zbiornik przekształcono w obszar chroniony. Nad brzegami jeziora odpoczywają dziesiątki gatunków migracyjnego ptactwa.

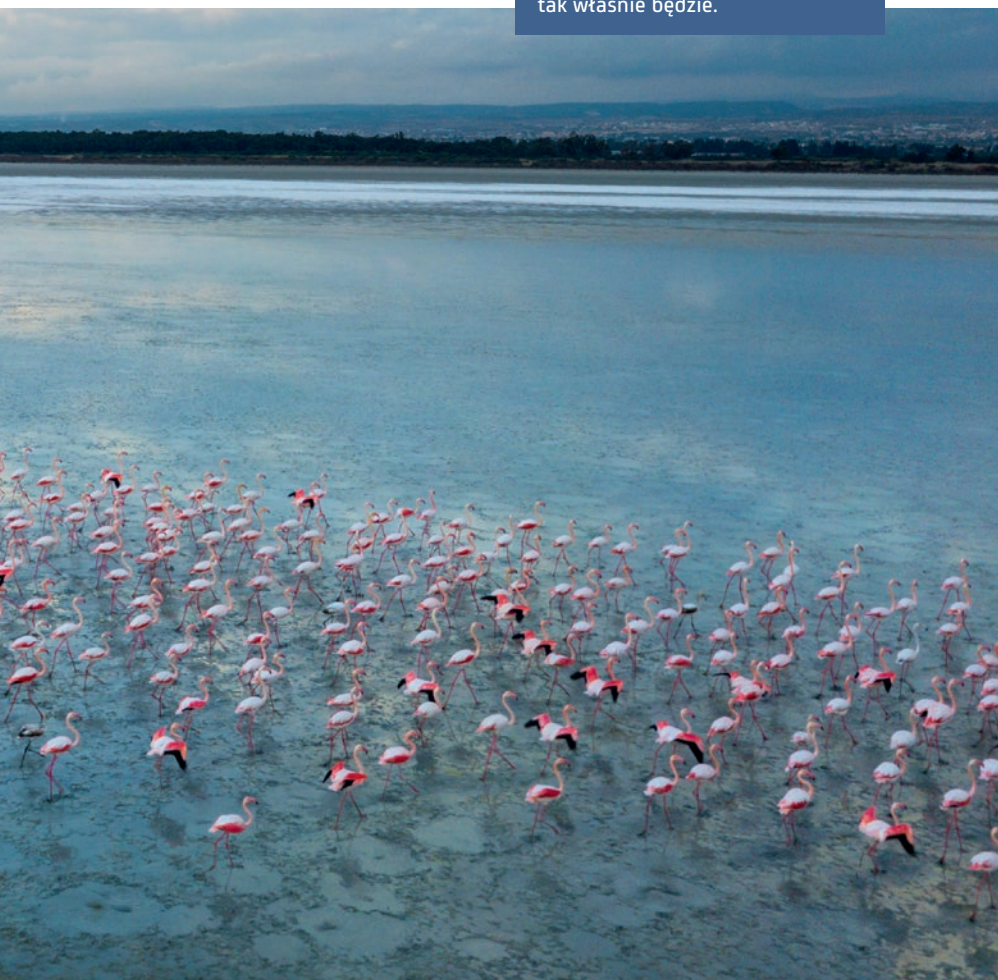
Szczególnie flamingom nie chce się jakoś stąd odlatywać. Od czasu do czasu można tu obserwować pelikany. Wokół jeziora biegnie 4-kilometrowa ścieżka przyrodnicza, z której przy odrobinie szczęścia można podziwiać brodzące w wodzie flamingi.

Na południowym skraju jeziora znajduje się Środowiskowe Centrum Edukacyjne (www.akrotirienvironment.com). Można w nim uzyskać informacje na temat fauny i flory łąguny, jest tu również punkt obserwacyjny i krótka ścieżka przyrodnicza. Warto tu zajrzeć choćby przy okazji wizyty w klasztorze św. Mikołaja od Kotów.

Legenda o Jeziorze Słonym

Według lokalnej tradycji sól występowała tu za sprawą św. Łazarza. Spotkał on pewnego dnia kobietę jedzącą winogrona z rosnących tu krzewów. Na prośbę świętego o kiść odmówił, twierdząc, że więcej soli by się z tej ziemi wydobyło niż wina. Na co św. Łazarz rzekł, iż od tej pory tak właśnie będzie.

Hala Sultan Tekke

4 km na południe od Larnaki, w kierunku lotniska, nad Jeziorem Słonym znajduje się Hala Sultan Tekke. Sanktuarium jest uznawane przez muzułmanów za święte miejsce islamu. Zostało wzniesione częściowo z budulca z kościoła rozebranego w pobliskiej wiosce Meneou.

Według podań pochowano tu Umm Haram, ciotkę proroka Mahometa. Miała ona towarzyszyć mężowi na wyprawie wojennej w 649 r. Nie zginęła jednak w boju, tylko spadając niefortunnie z muła. Gdy w XVIII w. odkryto jej grób, wzniesiono nad nim meczet. Miejsca pochówku pilnują trzy wielkie głązy, z których jeden, spoczywający na dwóch pozostałych – jak wielokrotnie donoszono – czasami się unosi. Według tradycji kamienie zostały przyniesione z Palestyny przez anioły. Obok pochowano też Madihę, drugą żonę (miał ich cztery) króla Hidżazu i emira Mekki Husseina (1854–1931). Kobieta

ostatnie lata życia spędziła na wyspie i zmarła tutaj w 1929 r.

Wszystkie miejsca w jakikolwiek sposób związane z osobą twórcy islamu są przez muzułmanów otaczane czcią i Hala Sultan Tekke nie jest żadnym wyjątkiem. Meczet (po rekonstrukcji z roku 1816) widać nawet z głębi z morza.

Hala Sultan Tekke

- ▶ w sezonie codz. 8.30–19.30, poza sezonem 8.30–17.00
 - ▶ wstęp wolny
-

Kup książkę

Poleć książkę

Kiti

8 km na południowy zachód od Larnaki znajduje się Kiti. Powodem, dla którego warto udać się do wioski, jest kościół Matki Bożej Zbudowany przez Anioły.

Przypuszcza się, że świątynia (Panagia Angeloktisti) ma ok. 1000 lat, ale została wzniesiona najprawdopodobniej na miejscu częściowo zachowanej poprzedniej budowli. Absydę datuje się najczęściej na VI w. – pochodzi więc z poprzedniego kościoła, podobnie jak bizantyjskie mozaiki, które ją zdobią. Według wielu znawców są one najpiękniejsze na wyspie. Szczególnie urokliwa jest postać Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus w otoczeniu archaniołów.

Kościół Matki Bożej Zbudowany przez Anioły

- ▶ codz. lato: pn.–sb. 7.00–18:45, nd. 9.30–18.45, zima: pn.–sb. 7.00–16.45, nd. 9.30–16.45
- ▶ wstęp wolny

Klasztor Stavrovouni

Klasztor Stavrovouni leży 698 m n.p.m., z tej wysokości rozciągają się piękne widoki na okolice. Nazwa góry, Krzyżowa, pochodzi od słowa *stavros*, które po grecku oznacza „krzyż”. Wcześniej czczono tu boginię Afrodytę.

Fragmety drzewca Prawdziwego Krzyża miała przywieźć do tego miejsca św. Helena, którą uważa się za założycielkę klasztoru (w 327 r.). Według tradycji nie padało wtedy przez 36 lub 38 lat. Gdy tylko na miejscu pojawiła się matka cesarza z relikwiami, spadł deszcz. Kobieta przybyła nie tylko z kawałkiem krzyża, na którym zmarł Jezus,

ale i z krzyżem Dobrego Łotra. Obie relikwie przechowywane są w monasterze. Rosyjski opat Daniel zanotował w trakcie wizyty w 1106 r., że drzewo Prawdziwego Krzyża unosiło się w powietrzu bez żadnej podpory.

Klasztor Stavrovouni (Moni Stavrovouni) był wielokrotnie niszczone. Ostatecznie w roku 1821 – w czasie powstania

Zakonnicy z klasztoru Stavrovouni zajmują się m.in. warzeniem sera, hodowlą pszczół i malowaniem ikon dla pielgrzymów.

greckiego – Turcy spalili to, co ocalało. Jeszcze w XIX w. został odbudowany. Znajduje się tu m.in. zbiór mnisich czaszek z wrytymi na czołach imionami zmarłych.

Kobiety nie mają wstępu do klasztoru. Mężczyźni mogą wejść tylko odpowiednio ubrani (długie nogawki u spodni itd.), obowiązuje też całkowity zakaz fotografowania i filmowania.

Klasztor Stavrovouni

- ▶ codz. IX–III 7.00–11.00 i 14.00–17.00, IV–VIII 7.00–12.00 i 15.00–19.00
- ▶ wstęp wolny
- ▶ dojazd z Larnaki: drogą F1, podążającą na zachód przez Kalo Chorio, Agia Anna i Pyrga, a później F106 już w góry i na wschód do samego monasteru lub na południe w kierunku Limassol autostradą A5 i zjechać na A1 (kierunek Nikozja) przy skrzyżowaniu nr 12; po 6 km drogi A1 pojawi się zjazd na klasztor (skrzyżowanie nr 11)

Agia Napa

Nadmorska Agia Napa (także jako Ajia Napa) słynie obecnie z monasteru, ziemniaków i koncentracji wielkich hoteli, które zmieniły nie do poznania senną niegdyś wioskę rybacką.

8 km na wschód od Agia Napy, w Protaras, leży Fig Tree Bay, Zatoka Figowca. To wymarzone miejsce na wypoczynek nad morzem.

Pośrodku miasteczka za wysokimi murami stoi klasztor Agia Napa. W przeszłości spodziewano się zarówno ataku Osmanów, jak i zwykłych rajdów pirackich (czasami organizowanych jedynie w poszukiwaniu słodkiej wody), stąd wyraźnie obronny charakter budowli. Monaster został wzniesiony w okresie weneckim, być może na fundamentach innego – zniszczonego wcześniej. Jego nazwa ma pochodzić od chusty św. Weroniki. Pośrodku

Muzeum Morskie

Jedną z atrakcji Agia Napy jest Muzeum Morskie (Thalassa Museum). Położone w centrum miasta prezentuje wszelkie przedmioty związane z morzem i pokazuje jego wpływ i znaczenie dla historii wyspy i mieszkających na niej ludzi. Ekspozycje obejmują okres od czasów prehistorycznych do współczesnych. Można tu zobaczyć m.in. szkielety prehistorycznych ryb, muszle, wydobyte z morza antyczne rzeźby, modele statków, ceramikę: dzbany, amfory, misy. Najciekawszym z eksponatów jest replika słynnego greckiego statku handlowego, który zatonął u wybrzeży Kirenii ok. 300 r. p.n.e. (oryginał prezentowany jest na zamku w Kirenii).

dzieńca stoi fontanna z 1530 r. Plac o nazwie Seferis stanowi dobre miejsce do kontemplacji świata (lub obserwacji turystów). Klasztor przeszedł renowację pół wieku temu. Przed wejściem, od strony zachodniej, rośnie majestatyczny figowiec sykomor (*Ficus sycomorus*), podobno mający 500 lat.

Klasztor Agia Napa

- ▶ codz. latem 9.00–21.00, zimą 9.00–15.00
- ▶ wstęp wolny

Muzeum Morskie

- ▶ Leoforos Kryou Nerou, 14
- ▶ www.thalassamuseum.org.cy
- ▶ VI–IX pn. 9.00–13.00, wt.–sb. 9.00–17.00, nd. 15.00–19.00; X–V pn. 9.00–13.00, wt.–sb. 9.00–17.00
- ▶ 4 EUR, ulg. 1,50 EUR

Osada neolityczna Chirokitia

Pasjonujące siedlisko z czasów neolitu (7000–6000 r. p.n.e.), najstarsze na Cyprze udostępnione turystom. Odkryte w 1934 r. miejsce wybrano starannie: na stoku zbocza zapewniającego bezpieczeństwo, w pobliżu wody i z dostępem do żyznej gleby.

Domostwa wzniesione z kamienia i gliny mają owalny kształt i płaski dach z gałęzi, trzciny i ziemi (są to staranne rekonstrukcje). Chaty podzielone były na mniejsze pomieszczenia. Wzdłuż ścian biegły ławy, na których zapewne też spano. Przypuszcza się, że mieszkało tu 300–600 osób – w każdym domu ok. 10–12. W jednym z domostw znaleziono szkielety 26 ludzi

(dorosłych i dzieci), leżące między ośmioma podłogami, które w kolejności pokrywały klepisko (miejsce było bowiem zamieszkałe przez setki lat; po zniszczeniu jednego domu – na przykład wskutek obfitych opadów czy trzęsienia ziemi – następny budowano na ruinach poprzedniego). Wydaje się, że zmarłych chowano w domach, by w ten sposób towarzyszyli żywym, dla pewności,

W 1998 r. osadę Chirokitia wpisano na Listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO.

Neolityczne osady

Chirokitia przyciąga turystów rekonstrukcją neolitycznych domów. Ale nie jest to jedyne miejsce na wyspie, w którym można oglądać pozostałości z tego okresu. Fragmenty neolitycznej osady odkryto także na południe od Kalavastos, nieopodal autostrady łączącej Limassol z Larnaką. Stanowisko jest mniejsze od tego w Chirokitii. Pod specjalnie wzniesionym zadaszeniem można zobaczyć pozostałości owalnych domów, z których najstarsze powstały 9 tys. lat temu.

by nie wstali, na piersiach nieboszczyków umieszczano ciężki kamień. Zabudowania obwiedzone były murem.

Co ciekawe, mieszkańcy hodowali udomowione daniela. Żywili się ich mlekiem i mięsem, wykorzystywali skóry i kości. Dopiero później na Cyprze zaczęła dominować hodowla świń, owiec i kóz. Nie znano jeszcze wtedy ceramiki (pojawiała

się ona na wyspie kilka tysięcy lat później, a koło garncarskie ok. 1600 r. p.n.e.), żywność przechowywano więc w kamiennych naczyniach, które archeolodzy wydobyli z rumowisk.

Osada neolityczna Chirokitia (Choirokoitia)

- ▶ codz. w sezonie pn.–pt. 8.30–19.00, sb.–nd. 9.30–17.00, poza sezonem codz. 8.30–17.00
- ▶ 3,50 EUR
- ▶ dojazd: z drogi A5 zjazd ze skrzyżowania nr 14, stamtąd do celu jest ok. 1,5 km

Osada neolityczna Kalavastos-Tenta

- ▶ 2,5 km na południe od centrum Kalavastos
- ▶ 16 IV–15 IX codz. 9.30–17.00; 16 IX–15 IV pn.–pt. 8.30–16.00
- ▶ 2,50 EUR

Autor przewodnika: Peter Zralek, Piotr Jabłoński

Redaktor prowadzący: Łukasz Karolewski

Redakcja: Anna Młynowska

Koordynacja techniczna: Katarzyna Leja

Skład i fotoedycja: DAKA – Studio Graficzne

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz Helion SA dotożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz Helion SA nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?becyw1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-6328-1

Copyright © Helion SA, 2020

- **Kup książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Poleć książkę**
- **Lubię to!**
- **Oceń książkę**
- **Nasza społeczność**

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Podróżowanie stało się dla wielu z nas synonimem stylu życia. Niezależnie od tego, kim jesteś, z kim i w jaki sposób najchętniej spędzasz wolny czas, w każdej części świata znajdziesz coś dla siebie. Sięgnij po przewodnik z serii **travel&style** i przekonaj się, jak różnorodne możliwości oferuje.

Jeśli jesteś amatorem lokalnych smaków, przyjrzyj się informacjom oznaczonym ikoną **travel&food**.

Jako rodzic małego dziecka, zwróć uwagę na strony opatrzone frazą **travel&family**.

Propozycje aktywnego spędzania czasu odnajdziesz w sekcji **travel&active**.

Bardziej spokojnego odpoczynku szukaj pod znakiem **travel&relax**.

Pasjonuje Cię życie i historia mieszkańców odwiedzanego regionu? Skup się na **travel&culture**.

Kochasz dziką przyrodę? Specjalnie dla Ciebie przygotowaliśmy atrakcje **travel&nature**.

Udanej podróży!

Cypr

Cypr to miejsce narodzin bogini Afrodyty. Może to właśnie dlatego tak łatwo zakochać się w wyspie. Zróżnicowane wybrzeże, wspaniałe piaszczyste plaże, ciepłe morze i ponad 300 słonecznych dni w roku. Cypr ma wiele do zaoferowania turystom spragnionym wypoczynku. Nie trzeba jednak ograniczać się do zajmowania plażowego leżaka. Na wielbicieli aktywnego wypoczynku czeka wiele możliwości – od sportów wodnych po górskie wycieczki. Wyspa jest nie mniej interesująca pod względem kulturowym. To miejsce, w którym krzyżują się kultury, a starożytność spotyka ze współczesnością. Także w lokalnej kuchni spotykają się tradycje greckie, tureckie i Bliskiego Wschodu.

eBook dostępny wyłączenie na:

ebookpoint

cena: 52,90 zł

ISBN 978-83-283-6328-1

Bezdroża

Księgarnia internetowa:
<http://bezdzoza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdzoza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
● <http://bezdzoza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdzoza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuski 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdzoza@bezdzoza.pl
<http://bezdzoza.pl>

9 788328 363281